

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัจจุบัน

กล้วยไม้เป็นพืชที่อยู่ในวงศ์ Orchidaceae พบประมาณ 796 ㎏/กม² ชนิด ส่วนกล้วยไม้รองเท้านารี พบ 4 ㎏/กม² ชนิด กล้วยไม้เป็นพืชที่ทำรายได้ให้กับประเทศไทยเป็นอย่างมาก เป็นที่นิยมของผู้บริโภค เป็นไม้ดอกไม้ประดับที่มีสีสวยงาม ทนทาน เป็นสินค้าออกที่สำคัญ โดยเฉพาะกล้วยไม้รองเท้านารี ทำให้เกษตรกรและผู้ที่สนใจเข้าไปเก็บพรวนไม่น้ำจากป่า เพื่อนำมาจำหน่าย เมื่อประมาณ 20-30 ปีที่ผ่านมากล้วยไม้รองเท้านารีมีวงสูงหลายหมื่น㏊ ในเขตจังหวัดตั้ง แลจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะบริเวณยอดเขาของเทือกเขาบรรทัด แต่ในปัจจุบันปริมาณของกล้วยไม้ดังกล่าวมีน้อยลง และมีแนวโน้มจะสูญพันธุ์ในอนาคต ด้วยเหตุนี้จึงได้มีนักวิชาการพยายามศึกษาและนำพันธุ์มาขยายเพื่อเพิ่มจำนวนต้นให้มากยิ่งขึ้น และนำคืนสู่ป่า แต่ปรากฏว่าต้นไม้ชนิดนี้มีการเจริญเติบโตช้า มีโรคระบาด โดยเฉพาะรากรเน่า และตายในที่สุด ประกอบกับเป็นพืชที่ขยายพันธุ์ และสืบพันธุ์ยาก เกิดฝักได้น้อย ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาจึงได้ทำการศึกษาพันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีมีวงสูงหลายหมื่น㏊ การสำรวจแหล่งที่เพาะเลี้ยง เพื่อนำมาขยายพันธุ์โดยวิธีการต่างๆ เช่นการแยกหน่อ การเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช มีช่วงเวลาในการศึกษา 1 ปี ซึ่งงานนี้จะเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยเป็นอย่างมาก และให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการขยายพันธุ์เพื่อคืนสู่ป่าในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- เพื่อเป็นการอนุรักษ์พันธุ์กล้วยไม้รองเท้านารีมีวงสูงหลายหมื่น㏊ ให้เจริญเติบโตอย่างปลอดภัยในศูนย์อนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และชุมชน
- เพื่อขยายพันธุ์ให้ได้ปริมาณเพิ่มขึ้นและได้พันธุ์เดิมด้วยการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ
- เพื่อเป็นแหล่งสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชให้แก่เยาวชน ประชาชน ต่อไป

กลุ่มเป้าหมาย

ได้แก่ชุมชน เกษตรกรที่สนใจพันธุ์พืช นักวิชาการ

พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา และพื้นที่ในชุมชน

ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม 2550-กันยายน 2551

กิจกรรมดำเนินงาน

- ทำการปูรุกร่วมพันธุ์กล่าวไม่รองเท้านารีม่วงสงขลา เพื่อปลูกให้เจริญองค์การบนพื้นที่โครงการ
- จัดทำทะเบียนประวัติ ที่มาของพืชแต่ละต้น และให้หมายเลขอประจำต้นแต่ละต้น
- ศึกษาการขยายพันธุ์โดยวิธีเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อพืช
- ทำการอนุบาลให้แข็งแรงเพื่อนำคืนสู่ป่า ปลูกเป็นการค้า หรือประโยชน์อื่นๆ